



Swansea University
Prifysgol Abertawe

Polisi Chwythu'r Chwiban (Datgelu er Lles y Cyhoedd)

Cymeradwywyd gan y Cyngor: 6 Gorffennaf 2026
P2526-514



Polisi

Chwythu'r Chwiban (Datgelu er Lles y Cyhoedd) Prifysgol Abertawe

1. Rhagarweiniad

Mae Prifysgol Abertawe'n ymrwymedig i'r safonau uchaf o dryloywder, uniondeb ac atebolrwydd. Mae'n ymdrechu i ymgymryd â'i busnes mewn modd cyfrifol, gan ystyried gofynion y cyrff cyllido a'r safonau mewn bywyd cyhoeddus a bennwyd yn Egwyddorion Nolan. Y rhain yw: anhunanoldeb, uniondeb, gwrthrychedd, atebolrwydd, tryloywder, gonestrwydd ac arweinyddiaeth.

Mae [Deddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 \(diwygiwyd 2013\)](#) yn rhoi amddiffyniad cyfreithiol i gyflogeion a gweithwyr sy'n datgelu gwybodaeth gyfrinachol am gamymarfer yn y gweithle, p'un a yw hynny gan gyflogeion/weithwyr eraill neu gan y cyflogwr, dyma bryderon sy'n ddifrifol ac yn debygol o fod er lles ehangach y cyhoedd.

- 1.1. Mae'r polisi hwn yn gymwys i'r holl gyflogeion, myfyrwyr, aelodau lleig, contractwyr, ymgynghorwyr, swyddogion, interniaid, gweithwyr achlysurol a gweithwyr asiantaeth.
- 1.2. Mae'r polisi hwn yn rhan o fframwaith llywodraethiant a chydymffurfio mewnol y Brifysgol. Os yw unigolyn yn gyflogai, nid yw'r polisi hwn yn rhan o'i contract cyflogaeth.
- 1.3. Bwriedir i'r polisi hwn fod yn gymwys i bryderon am gamymarfer sydd er lles ehangach y cyhoedd.
- 1.4. Ni fwriedir i'r polisi hwn gael ei ddefnyddio yn lle polisïau a gweithdrefnau eraill y Brifysgol a dylid ymdrin â'r canlynol yn y ffordd arferol:
 - 1.4.1 Dylid adrodd am honiadau o gamymddygiad mewn ymchwil gan ddefnyddio [Polisi'r Brifysgol ar Ymdrin â Honiadau o Gamymddygiad mewn Ymchwil](#).
 - 1.4.2 Dylid codi materion sy'n ymwneud â chwyn unigolyn ynghylch ei gyflogaeth neu'r ffordd mae eraill yn ymddwyn tuag ato, gan gynnwys unrhyw achwyn neu gŵyn bersonol sydd ganddo, drwy [Ordinad Cwynion Staff y Brifysgol](#) neu o dan y [Polisi Urddas yn y Gweithle ac Wrth Astudio](#) fel y bo'n briodol.
 - 1.4.3 Dylid adrodd am honiadau o dwyll neu afreoleidd-dra ariannol gan ddefnyddio [Polisi Gwrth-dwyll y Brifysgol](#).
 - 1.4.4. Yn achos myfyrwyr, dylid codi pryderon heblaw am y rhai sydd wedi'u cwmpasu gan y categorïau uchod, drwy'r [weithdrefn cwynion](#) arferol.
 - 1.4.5 Materion sy'n ymwneud â gweithleoedd heblaw am Brifysgol Abertawe, er enghraifft, ysbytai, busnesau neu leoedd eraill lle gall myfyrwyr neu staff fod ar leoliad/secondiad. Mewn achosion o'r fath, bydd y Brifysgol, y Gyfadrann, yr Ysgol neu'r Adran yn sicrhau bod myfyrwyr a staff yn ymwybodol o'r gweithdrefnau chwythu'r chwiban sydd ar waith yn y gweithleoedd eraill ac, os oes angen, byddant yn darparu'r cymorth priodol i'r rhai sydd am ddilyn gweithdrefnau chwythu'r chwiban sefydliadau eraill.
- 1.5. Ni ddylai aelodau lleig o'r Cyngor weld y weithdrefn hon fel ffordd o herio neu gwestiynu penderfyniadau busnes neu ariannol a wneir gan y Brifysgol; fel dull apelio i herio penderfyniadau a wnaed gynt yn unol â gweithdrefnau eraill y Brifysgol; neu fel ffordd o ymdrin â chamymarfer/camymddygiad staff neu fyfyrwyr.
- 1.6. Ni ddylai pryderon yr ymdriniwyd â nhw o dan weithdrefnau mewnol eraill, lle gwnaed penderfyniadau a dihysbyddwyd prosesau apelio, gael eu codi eto o dan y polisi hwn.

2. Diffiniad Chwythu'r Chwiban

Mae'r Adran Busnes, Arloesi a Sgiliau wedi llunio'r ddogfen [Guidance for Employers and Code of Practice](#) mewn perthynas â chwythu'r chwiban.

- 2.1 Nod y Brifysgol yw cynnal y safonau uchaf o uniondeb yn ei holl weithgareddau. Fodd bynnag, gall ymddygiad sy'n beryglus, yn erbyn y gyfraith neu'n torri codau moesegol neu broffesiynol effeithio ar bob sefydliad o bryd i'w gilydd. Os oes gan unigolyn bryderon o'r fath, mae Prifysgol Abertawe yn ei annog i adrodd am ei bryderon ar unwaith - 'chwythu'r chwiban' yw'r term am hyn (y term mwy ffurfiol yw gwneud datgeliad er lles y cyhoedd). Gall unigolion fod yn dawl eu meddwl y bydd y Brifysgol yn rhoi ystyriaeth ddifrifol i'w pryderon, y bydd yn ymchwilio'n drylwyr i'r pryderon a gall yr unigolyn fod yn hyderus na fydd unrhyw ddial yn ei erbyn. Gellir gweld manylion ynghylch diogelu chwythwyr chwiban yn adran 5 isod.
- 2.2 Ceir enghreifftiau isod o'r mathau o bryderon y gall unigolyn fod eisiau eu codi gyda'r Brifysgol drwy chwythu'r chwiban:
- unrhyw weithgarwch mae'n amau ei fod yn droseddol;
 - unrhyw weithgarwch mae'n amau ei fod yn dwyllodrus;
 - unrhyw weithgarwch mae'n amau ei fod yn peryglu iechyd a diogelwch;
 - unrhyw weithgarwch mae'n amau ei fod yn niweidio'r amgylchedd;
 - unrhyw weithgarwch mae'n amau ei fod gyfystyr â chamymarfer ac amhriodoldeb ariannol (gan gynnwys afreoleidd-dra ariannol, llygredd, llwgrwobrwyo a/neu anonestrwydd);
 - unrhyw weithgarwch mae'n amau ei fod yn dod o dan y Ddeddf Cyllid Troseddol;
 - unrhyw weithgarwch mae'n amau ei fod gyfystyr â chamweinyddiad cyfiawnder;
 - unrhyw fethiant i gydymffurfio â rhwymedigaethau cyfreithiol neu reoleiddiol;
 - unrhyw fethiant i gydymffurfio â Siarter neu Statudau neu Ordinhadau a/neu Reoliadau'r Brifysgol;
 - unrhyw fath o ymddygiad anfoesegol;
 - unrhyw fethiant i fodloni gofynion proffesiynol;
 - unrhyw ymgais i guddio un neu fwy o'r gweithgareddau hyn; a/neu
 - unrhyw weithgarwch a allai arwain at aflonyddu rhywiol.

Ni fwriedir i'r rhestr hon fod yn gynhwysfawr, ac anogir unigolion i ddefnyddio'r polisi hwn ar adegau pan gredant eu bod wedi darganfod camymarfer neu amhriodoldeb.

- 2.3 Os nad yw unigolyn yn sicr a yw'r polisi hwn yn berthnasol i rywbeth mae'n dod yn ymwybodol ohono, dylai siarad â'i reolwr llinell, ei diwtor neu ag un o Gynghorwyr Chwythu'r Chwiban y Brifysgol. Os yw un arall o bolisiau'r brifysgol yn ymdrin â'r pryder, rhoddir arweiniad ar y camau nesaf i'w cymryd.
- 2.4 Gall unigolyn ddatgelu ar ei ben ei hun o dan y polisi hwn neu ar y cyd ag eraill.

3. Y Weithdrefn ar gyfer Codi Pryder Chwythu'r Chwiban

- 3.1 Mewn achosion lle mae unigolyn yn bwriadu gwneud datgeliad o dan y polisi hwn, dylid ei wneud i'r Brifysgol yn y lle cyntaf fel arfer. Fel y'i nodwyd yn 2.3 uchod, os oes angen cymorth neu gyngor mewn perthynas â mynegi pryder, gall rheolwyr llinell, tiwtoriaid, neu Gynghorwyr Chwythu'r Chwiban y Brifysgol helpu yn y lle cyntaf.
- 3.2 Dylid cyflwyno datgeliadau chwythu'r chwiban i'r Cofrestrydd a Phrif Swyddog Gweithredu fel Prif Swyddog yn unol â'r polisi hwn. Fodd bynnag, os yw'r pryder yn ymwneud ag ymddygiad yr

Is-Ganghellor neu'r Cofrestrydd a Phrif Swyddog Gweithredu, dylid cyflwyno'r datgeliad i Gadeirydd y Pwyllgor Archwiliad, Sicrwydd a Risg a fydd yn gweithredu fel Prif Swyddog ar gyfer y polisi hwn. Mae manylion y Cadeirydd presennol ar gael [yma](#).

- 3.3 Dylid cyflwyno'r datgeliad yn ysgrifenedig a dylai nodi'n glir bod y pryder yn cael ei godi o dan y Polisi Chwythu'r Chwiban hwn. Dylid datgelu'r holl ffeithiau allweddol, gan gynnwys y cefndir a'r rheswm sy'n sail i'r pryder, a gafodd y pryder ei fynegi eisoes i rywun arall ac, os felly, ymateb yr unigolyn hwnnw, unrhyw ddyddiadau perthnasol ac enwau'r bobl dan sylw. Wrth gael datgeliad ysgrifenedig, bydd y Prif Swyddog yn cydnabod hynny o fewn pum niwrnod gwaith fel arfer.
- 3.4 Gellir gwahodd y chwythwr chwiban i gyfarfod i drafod ei bryderon. Os felly, mae ganddo hawl i ddod â chydweithiwr neu gynrychiolydd o undeb llafur i'r cyfarfod hwn ac unrhyw gyfarfodydd dilynol. Os bydd cydweithiwr neu gynrychiolydd o undeb llafur yn bresennol, mae'n rhaid i'r holl bartion gytuno i gadw datgeliadau'n gyfrinachol cyn y cyfarfod, ar ei ôl ac yn ystod unrhyw ymchwiliad a all ddilyn.
- 3.5 Ar ôl y cyfarfod cychwynnol, gall fod angen cynnal cyfarfodydd ychwanegol, a allai gynnwys arbenigwyr sydd â gwybodaeth benodol neu brofiad o'r materion a godwyd.
- 3.6 Bydd y Prif Swyddog yn ystyried yr wybodaeth sydd ar gael iddo ac yn penderfynu ar ffurf yr ymchwiliad i'w gynnal. Yr opsiynau sydd ar gael yw: a) ymchwilio i'r mater yn fewnol neu benodi Ymchwilydd Annibynnol; b) cyfeirio'r mater at sylw'r heddlu; neu c) galw am ymchwiliad allanol annibynnol.
 - 3.6.1 Os penderfynir y dylid cynnal ymchwiliadau drwy fwy nag un o'r dulliau hyn, dylai'r Prif Swyddog ei fodloni ei hun y gellir cyfiawnhau'r trywydd hwn.
 - 3.6.2 Os penderfynir cynnal ymchwiliad mewnol i'r mater, bydd y Prif Swyddog yn ystyried sut i benderfynu a oes achos prima facie i'w ateb. Bydd yr ystyriaeth hon yn cynnwys penderfynu ar y canlynol a rhoi trefniadau ffurfiol ar waith:
 - a) pwy ddylai arwain yr ymchwiliad (Ymchwilydd Annibynnol);
 - b) cylch gwaith yr Ymchwilydd Annibynnol, gan gynnwys y gallu i wneud argymhellion i'r Brifysgol ynghylch y camau gweithredu i'w cymryd;
 - c) y weithdrefn i'w dilyn;
 - ch) cwmpas yr ymchwiliad a'r adroddiad casgliadau dilynol;
 - d) y llwybr llywodraethiant priodol ar gyfer cau'r ymchwiliad.

Os bydd ymddygiad yr Is-Ganghellor neu'r Cofrestrydd a Phrif Swyddog Gweithredu neu unrhyw aelod arall o'r Uwch-dîm Arweinyddiaeth yn destun y datgeliad chwythu'r chwiban, gall y Prif Swyddog benderfynu penodi tîm annibynnol i gefnogi'r Ymchwilydd Annibynnol er mwyn sicrhau annibyniaeth lwyr.
 - 3.6.3 Y Prif Swyddog fydd yn penderfynu ar yr Ymchwilydd Annibynnol i'w benodi. Gellir penodi Ymchwilydd Annibynnol o'r tu mewn i'r Brifysgol, hynny yw rhywun y tybir bod ganddo wybodaeth ac arbenigedd perthnasol ynghylch y materion a godwyd, neu unigolyn priodol o'r tu allan i'r Brifysgol. Bydd yr Ymchwilydd Annibynnol yn cynnal yr ymchwiliad a bydd yn hysbysu'r Prif Swyddog am ei ganfyddiadau.
 - 3.6.4 Bydd y Prif Swyddog, neu Gadeirydd Pwyllgor priodol y Cyngor, os yw hynny'n briodol, yn gyfrifol am wneud unrhyw benderfyniad yn dilyn yr ymchwiliad ac yn ystyried yr argymhellion yn yr adroddiad yn llawn.
 - 3.6.5 Gall fod yn briodol cynnal adolygiadau pellach ar ôl yr ymchwiliad cychwynnol, i gyrraedd casgliad cyffredinol. Dylai'r Prif Swyddog neu Gadeirydd Pwyllgor priodol y Cyngor bennu cwmpas unrhyw adolygiad estynedig, ei ffurfioli a chytuno arno, drwy'r llwybr

llywodraethiant priodol.

3.6.6 O ganlyniad i'r ymchwiliad, gall y Prif Swyddog gychwyn gweithdrefnau mewnol eraill. Gellir cyfeirio'r mater at sylw'r heddlu neu gyrff allanol eraill ar y cam hwn hefyd.

3.6.7 Yn yr amgylchiadau hyn, efallai y bydd angen cyfeirio'r mater at awdurdod allanol hefyd i ymchwilio ymhellach iddo, e.e. Medr, neu'r [cyrff a restrir](#) yn y Ddeddf Datgelu er Lles y Cyhoedd.

3.7 Mae'n debygol y cyfwelir ag unigolion eraill fel rhan o'r ymchwiliad, gan gynnwys, ymhlith eraill, unrhyw unigolion y gwnaed y datgeliad yn eu herbyn. Bydd unrhyw unigolyn sy'n cael ei wahodd i gyfweiliad fel rhan o'r broses hon yn cael yr un lefel o gymorth. Hefyd, bydd ganddo hawl i ddod â chydweithiwr neu gynrychiolydd o undeb llafur i'r cyfweiliad a/neu i gysylltu ag unrhyw unigolyn â hyfforddiant priodol yn unol â'r polisi hwn. Mae'n rhaid i unrhyw unigolyn sy'n rhan o'r ymchwiliad, gan gynnwys yr holl rai hynny y cyfwelir â nhw ac unrhyw gydweithwyr neu gynrychiolwyr undebau llafur sy'n bresennol, gytuno i gadw datgeliadau'n gyfrinachol, cyn y cyfarfod ac ar ei ôl, ac yn ystod unrhyw ymchwiliad a all ddilyn.

3.8 Cedwir cofnodion ffurfiol o gyfweiliadau fel tystiolaeth o lynu wrth y drefn briodol ac i sicrhau llwybr archwiliad cyflawn a thryloyw.

3.9 Bydd y chwythwr chwiban yn cael gwybod am hynt yr ymchwiliad ac am faint o amser y mae'n debygol o bara. Ar adegau, fodd bynnag, mae'n bosib na fydd y Prif Swyddog yn gallu rhannu manylion am yr ymchwiliad (neu unrhyw gamau gweithredu a gymerir yn ei sgîl) oherwydd bod rhaid i'r Brifysgol ddiogelu cyfrinachedd a chydymffurfio â rhwymedigaethau cyfreithiol. Yn ogystal, os yw'r pryderon a godwyd yn arbennig o gymhleth, efallai na fydd modd i'r Prif Swyddog fanylu ar amserlen yr ymchwiliad. Serch hynny, bydd y Prif Swyddog yn rhannu'r wybodaeth ddiweddaraf â phob parti fel y tybir ei bod hi'n briodol, gan ystyried amgylchiadau'r ymchwiliad.

3.10. Er y rhoddir ystyriaeth ddifrifol i bryderon, gan eu trin yn deg ac ymchwilio'n drylwyr iddynt, gall y canlyniad fod yn wahanol i ddisgwyliadau. Os nad yw'r chwythwr chwiban yn fodlon ar y ffordd mae'r Brifysgol wedi cynnal yr ymchwiliad a/neu sut mae'r Cofrestrydd a Phrif Swyddog Gweithredu, fel Prif Swyddog, wedi ymdrin â'r mater, gall gyfeirio'r mater at Gadeirydd y Pwyllgor Archwiliad, Sicrwydd a Risg i'w ystyried ymhellach. Fodd bynnag, os ymdriniwyd â'r pryderon gwreiddiol gan Gadeirydd y Pwyllgor Archwiliad, Sicrwydd a Risg fel Prif Swyddog, gellir cyfeirio'r mater at sylw Cadeirydd y Cyngor i'w ystyried ymhellach. Os nad yw'r chwythwr chwiban yn fodlon, mae ganddo hawl hefyd i gyfeirio ei bryderon at sylw un o'r gyrff perthnasol y cyfeiriwyd atynt ym mhwynt 3.6.7.

3.11 Ni fydd unigolyn dan anfantais am wneud datgeliad chwythu'r chwiban sydd o fewn cwrpas 2.2. uchod ac mae'r Brifysgol yn annog unigolion i godi unrhyw bryderon sydd ganddynt. Hyd yn oed os canfyddir bod y datgeliad yn anghywir, ni fydd unrhyw anfantais i'r unigolion sy'n gwneud y datgeliad, ar yr amod ei fod yn credu'n rhesymol yn yr hyn roedd yn ei ddweud wrth fynegi'r pryderon a'i fod yn credu'n rhesymol ei fod yn gweithredu er lles y cyhoedd. Ceir rhagor o wybodaeth am ddiogelu chwythwyr chwiban yn adran 5.

4. Cyfrinachedd ac Anhysbysrwydd

4.1 Mae gwahaniaeth pwysig rhwng dymuno cadw pryderon yn gyfrinachol a gwneud datgeliad yn ddienw. Rydym yn argymhell na ddylid chwythu'r chwiban yn ddienw, am y rheswm y gall datgeliad dienw olygu ei bod hi'n fwy anodd i'r chwythwr chwiban elwa o'r amddiffyniad sydd ar gael i chwythwyr chwiban. Serch hynny, gall y Brifysgol ddefnyddio ei disgresiwn mewn amgylchiadau eithriadol.

4.1.1. Wrth arfer y disgresiwn hwn, bydd y ffactorau i'w hystyried yn cynnwys: difrifoldeb y materion a godwyd; hygrdedd y pryder; a'r tebygolrwydd o gael cadarnhad am yr honiad

o ffynonellau y gellir eu dyfynnu.

4.1.2 Mae'n anodd iawn - ac weithiau'n amhosib - ymchwilio i bryderon a godir yn ddienw. Ni all y brifysgol ganfod a yw'r honiadau'n gredadwy heb allu gofyn am fanylion pellach neu am eglurhad, ac mae'n anodd iawn gwneud penderfyniad gwybodus o ganlyniad.

4.2 Anogir chwythwyr chwiban i godi pryderon yn agored gan fod yn hyderus y bydd y Brifysgol yn gwneud popeth o fewn ei gallu i sicrhau na fydd neb yn gwybod pwy sydd wedi chwythu'r chwiban. Mae'n bosib y bydd angen i'r Ymchwilydd Annibynnol ddatgelu hunaniaeth y chwythwr chwiban i unigolion eraill sy'n rhan o'r ymchwiliad, ond bydd yn gofyn am ganiatâd cyn ei datgelu.

4.3 Bydd y Brifysgol yn trin pob datgeliad priodol a wneir yn unol â'r polisi hwn mewn modd cyfrinachol a sensitif, a bydd yn ymdrechu i gadw hunaniaeth y person a gododd y pryder yn gyfrinachol. Fodd bynnag, rhaid deall y gall y broses ymchwilio ddatgelu ffynhonnell yr wybodaeth ac efallai y bydd angen datganiad ffurfiol gan yr achwynydd gwreiddiol fel rhan o'r broses ymchwilio.

5. Amddiffyniad i Chwythwyr Chwiban

5.1 Bydd y Brifysgol yn cefnogi unigolion sy'n codi pryder yn unol â'r polisi hwn, hyd yn oed os bydd yr ymchwiliad yn canfod bod y pryder wedi'i godi o ganlyniad i gamgymeriad diffuant ac nad oes unrhyw bolisi na rhwymedigaeth wedi'i dorri. Fodd bynnag, os teimlir bod unigolion wedi cael triniaeth anffafriol o ganlyniad i godi pryder, dylid rhoi gwybod i'r Prif Swyddog ar unwaith.

5.2 Os caiff cyflogai, myfyriwr neu aelod arall o'r Brifysgol ei erlid neu ei drin yn anffafriol o ganlyniad i godi pryder neu weithredu mewn rôl gefnogol yn unol â'r polisi hwn, gellir ystyried hynny'n dramgwydd disgyblu difrifol o dan weithdrefn ddisgyblu'r Brifysgol.

5.3 Mae hawl gan pob chwythwr chwiban i'r un amddiffyniad, felly ni ddylai unigolion fyrgwth eraill sydd wedi codi pryderon na gwneud unrhyw beth i ddial yn eu herbyn. Gall unrhyw unigolyn, o fewn cwrdd y polisi hwn sy'n ceisio atal unigolyn rhag codi pryder o dan y polisi hwn wynebu camau disgyblu a allai gynnwys diswyddo am gamymddygiad difrifol. Gall unigolion sy'n gwneud hyn wynebu camau cyfreithiol hefyd gan y chwythwr chwiban yn yr amgylchiadau hyn.

5.4 Sylwer, fodd bynnag, ni chaiff datgeliad a wneir am resymau maleisus neu gan wybod bod yr honiad yn anwir ei oddef, a gallai hyn arwain at gamau disgyblu. Mae datgeliadau o'r fath yn tanseilio egwyddor polisi chwythu'r chwiban.

6. Adrodd am bryderon y tu allan i'r Brifysgol

6.1 Mae'r polisi hwn yn amlinellu'r broses llywodraethiant ar gyfer codi pryderon sy'n ymwneud â chamymddygiad neu gamymarfer yn y Brifysgol, ymchwilio iddynt a'u datrys. Yn anaml y bydd angen i rywun o'r tu allan i'r Brifysgol ymwneud â'r mater pan wneir datgeliad chwythu'r chwiban.

6.2 Mewn rhai amgylchiadau eithriadol, fodd bynnag, mae'n bosib y bydd angen rhoi gwybod i gorff allanol, corff proffesiynol neu reoleiddiwr.

6.3 Mae'r polisi hwn yn berthnasol i weithrediadau trydydd partiön megis cyflenwyr, darparwyr gwasanaeth a chleientiaid, yn ogystal â staff, myfyrwyr ac aelodau lleig y Brifysgol. Os oes gan unigolion bryderon ynghylch trydydd parti, cânt eu hannog i godi pryderon yn fewnol yn y lle cyntaf. Bydd rheolwyr llinell, tiwtoriaid neu un o Gynghorwyr Chwythu'r Chwiban y Brifysgol yn gallu esbonio sut i wneud hyn.

6.4 Nid yw hysbysu'r cyfryngau neu drydydd parti nad oes ganddo gysylltiad â'r mater - yn enwedig cyn neu yn ystod ymchwiliad mewnol - bron byth wedi'i gyfiawnhau nac yn briodol mewn unrhyw sefyllfa. Anogir unigolion yn gryf i beidio â gwneud hyn a gellir ystyried cysylltu â'r cyfryngau yn fater disgyblu sy'n cyfiawnhau diswyddo, heblaw am mewn amgylchiadau

eithriadol. Y disgwyliad arferol yw y byddai pob cam rhesymol wedi'i gymryd i ymdrin â'r mater yn fewnol, neu gyda rheoleiddiwr allanol, ac y byddai cyngor cyfreithiol annibynnol llawn wedi'i gymryd cyn bod cyfiawnhad dros gysylltu â'r cyfryngau neu unrhyw drydydd parti nad oes ganddo gysylltiad â'r mater. Dylid sylwi hefyd y gallai hysbysu'r cyfryngau neu drydydd parti nad oes ganddo gysylltiad â'r mater effeithio ar hawliau ac amddiffyniad yr unigolyn o dan Ddeddf Datgelu er Lles y Cyhoedd 1998 (diwygiwyd 2013).

6.5 Mewn perthynas â rheoleiddwyr allanol a chyrff proffesiynol a grybwyllwyd yn 6.2 uchod, bydd hyn yn dibynnu ar natur y pryder. Gall y rhain gynnwys y canlynol ond heb fod yn gyfyngedig iddynt:

- Y Comisiwn Elusennau;
- Comisiwn Addysg Drydyddol ac Ymchwil Cymru (Medr);
- Y Swyddfa Gartref;
- Awdurdod Rheoleiddio'r Heddlu perthnasol;
- Y Cyngor Ymchwil perthnasol;
- Cyrff cyllido allanol.

6.6. Yn unol â 2.3 a 2.4 uchod, os nad yw unigolyn yn siŵr a yw'r polisi hwn yn gymwys i rywbeth mae wedi dod yn ymwybodol ohono, dylai siarad â'i reolwr llinell, ei diwtor neu un o Gynghorwyr Chwythu'r Chwiban y Brifysgol.

7. Adrodd am Ganlyniadau

7.1 Bydd y Prif Swyddog yn cyflwyno adroddiad llawn am yr holl ddatgeliadau ac unrhyw gamau gweithredu a gymerir yn eu sgîl i'r pwyllgor llywodraethu priodol, fel y'i diffiniwyd yng chwmpas cytunedig yr ymchwiliad yn unol â 3.6.2 uchod. Bydd adroddiad llawn am y canlyniadau'n cael ei roi i Gadeirydd y Pwyllgor Archwiliad, Sicrwydd a Risg, ynghyd â mynediad anghyfyngedig at yr ymchwilydd os oes angen. Bydd crynodeb o'r adroddiad yn cael ei rannu â'r Pwyllgor Archwiliad, Sicrwydd a Risg er mwyn galluogi'r Pwyllgor i fonitro effeithiolrwydd y Polisi, oni bai bod Cadeirydd y Pwyllgor Archwiliad, Sicrwydd a Risg yn penderfynu ei bod hi'n briodol rhannu'r adroddiad llawn â'r Pwyllgor.

7.2 Yn amodol ar ddiogelu cyfrinachedd a chydymffurfio â rhwymedigaethau cyfreithiol, bydd y Prif Swyddog yn darparu adborth i'r chwythwr chwiban pan fydd yr ymchwiliad wedi'i gwblhau, gan esbonio a oes camau gweithredu wedi'u cymryd er mwyn i'r unigolyn ddeall sut yr ymdriniwyd â'i ddatgeliad.

Rheoli Fersiwn

Diweddarwyd	Gorffennaf 2026
Dyddiad Cymeradwyo	6 Gorffennaf 2026
Corff Cymeradwyo	Y Cyngor
Swyddog Cyfrifol	Ysgrifennydd y Brifysgol
Swyddog Atebol	Yr Is-Ganghellor